

Beretning

om

TILSKUD TIL

RETSHJÆLPSINSTITUTIONER

2008

Afgivet af Civilstyrelsen i april 2008

Reglerne

Som led i implementeringen af reformen vedrørende blandt andet fri proces og retshjælp, der er vedtaget ved lov nr. 554 af 24. juni 2005 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love, er der udstedt en bekendtgørelse om tilskud til retshjælpskontorer og advokatvagter, bekendtgørelse nr. 1296 af 8. december 2006. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i retsplejelovens § 323, stk. 7, og § 324.

Bekendtgørelsen indeholder den nærmere regulering, der er forudsat i forarbejderne til ændringsloven, som bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1436 fra 2004 om reform af den civile retspleje III.

Justitsministeriet tilførte i 2007 retshjælpsområdet yderligere midler og oprettede en udligningspulje med henblik på at sikre kontinuitet i tilskuddenes størrelse. Som følge af udligningspuljens oprettelse blev tilskudsbekendtgørelsen ændret ved bekendtgørelse nr. 1057 af 31. august 2007.

Retshjælpsinstitutionerne opdeles i retshjælpskontorer (private institutioner, hvor rådgiverne ikke nødvendigvis er advokater) og advokatvagter (lokale advokater, der typisk én gang om ugen yder gratis rådgivning på biblioteker og lignende). Retshjælp kan inddeles i trinene 1, 2 og 3, der nærmere er defineret i bekendtgørelsen om offentlig retshjælp ved advokater, bekendtgørelse nr. 1469 af 12. december 2007. Advokatvagter yder alene rådgivning på trin 1, hvorimod retshjælpskontorer kan yde retshjælp svarende til både trin 1, 2 og 3.

Retshjælpapuljen

Hvert år afsættes et beløb på finansloven (retshjælpapuljen), hvorfra der ydes tilskud til alle retshjælpsinstitutionerne. Der har været et ønske i Retsplejerådet om, at i hvert fald en del af tilskuddet til retshjælpskontorer betinges af aktivitetsniveauet i det pågældende kontor. Der har ikke været ønske om indholdsmæssige ændringer for så vidt angår advokatvagterne.

Retshjælpapuljen er opdelt i 3 puljer; basispuljen (82,5% af retshjælpapuljen) og aktivitetspuljen (5% af retshjælpapuljen) og udligningspuljen (12,5% af den samlede retshjælpapulje). Advokatvagter kan alene få tilskud fra basispuljen og udligningspuljen, hvorimod retshjælpskontorerne også kan få tilskud fra aktivitetspuljen.

Der er på finansloven for 2008 afsat 10,9 mio. kr. til retshjælpapuljen. Endvidere er der er tilbagebetalt 5.082 kr. fra en advokatvagt, der er lukket i 2007, og beløbet indgår nu i den samlede retshjælpapulje for 2008.

Basispuljen udgør i 2008 8.996.693 kr., aktivitetspuljen 545.254 kr. og udligningspuljen 1.363.135 kr.

Ansøgningerne

Civilstyrelsen har ved ansøgningsfristens udløb den 1. marts 2008 modtaget ansøgninger om tilskud fra i alt 95 retshjælpsinstitutioner rundt om i landet. 92 af disse ansøgninger vedrører tilskud til allerede godkendte retshjælpskontorer og advokatvagter. De øvrige 3 ansøgninger vedrører institutioner, der har søgt om godkendelse til at blive berettigede som tilskudsmodtagere.

De godkendte institutioner har tilsammen søgt om 13.414.612 kr.

Godkendelse

Civilstyrelsen har afslået ansøgninger fra 2 institutioner, der har søgt om at blive godkendt som berettiget til at kunne modtage tilskud fra retshjælpuljen. Der er tale om en advokatvagt og et retshjælpskontor.

Begge institutioner er afslået, fordi man ønskede at etablere sig i områder, hvor der i forvejen var tilstrækkelige retshjælpstilbud, og Civilstyrelsen meddelte derfor afslag under henvisning til § 1, stk. 2, og § 2, stk. 2, i tilskudsbekendtgørelsen.

Civilstyrelsen har endvidere truffet afgørelse i to sager om, at allerede godkendte institutioner ikke er berettiget til at opnå tilskud til oprettelse og drift af filialer i andre områder, før der foreligger godkendelse hertil fra Civilstyrelsen. Filialinstitutioner skal således opfylde de betingelser for godkendelse, der fremgår af bekendtgørelsen. Ansøgning om godkendelse skal indgives til Civilstyrelsen, der ved afgørelsen foretager en konkret vurdering, der er uafhængig af, at ansøgningen om godkendelse er indgivet af en allerede godkendt institution.

Civilstyrelsen behandler for tiden en ansøgning om oprettelse af filialkontorer.

Basistilskud

Ved beregningen af basistilskuddet har Civilstyrelsen i hvert enkelt tilfælde skønnet, hvor store institutions rimelige driftsudgifter i 2008 må antages at blive. Ved denne vurdering lægges der vægt på oplysningerne i regnskabet om de i 2007 afholdte udgifter sammenholdt med budgettet for 2008. Der lægges eventuelt også vægt på oplysningerne i regnskabet for 2006 med henblik på at vurdere udgifternes rimelige størrelse i forhold til det budgetterede. Civilstyrelsen har i visse tilfælde anmodet om yderligere oplysninger fra ansøgeren til brug for vurderingen.

Det bemærkes i den forbindelse, at der alene kan ydes basistilskud til dækning af de udgifter, der er nævnt i § 3a, stk. 1, hvilket vil sige:

1. Rimelig leje af lokaler eller anskaffelse af lokaler i øvrigt.
2. Et rimeligt honorar til lederen af institutionen og efter omstændighederne til rådgiverne. Honoraret skal som udgangspunkt fastsættes på timebasis.
3. Rimelig løn til eventuelt kontorphersonale.
4. Rimelige kontorholdsudgifter og eventuelt udgifter til uddannelse af rådgivere.
5. Rimelige udgifter til oplysningsvirksomhed.

Det bemærkes desuden, at udgiften skal være rimelig set i forhold til institutionens art og drift. Ekstraordinært store udgifter til eksempelvis annoncering og lignende er således ikke rimelige, med mindre der er saglige hensyn, der taler for, at netop disse udgifter i det pågældende år er af den pågældende størrelse.

Det bemærkes endvidere, at der alene efter omstændighederne kan ydes en rimelig løn til rådgiverne på et retshjælpskontor. Disse omstændigheder kan eksempelvis være, at kontoret er hjemmehørende i et område, hvor det er vanskeligt at rekruttere frivillige, ulønnede rådgivere. Lønnen skal som udgangspunkt fastsættes på timebasis, og rimeligheden i lønnens størrelse må vurderes på denne baggrund. Udgifter til egentlig advokatbistand til den retshjælpssøgende kan ikke anses for løn til kontorets rådgivere.

Civilstyrelsen modtager som anført ovenfor samlet ansøgninger for et beløb, der ganske væsentligt overstiger bevillingen på finansloven. Af denne grund er det ikke muligt at imødekomme alle ansøgninger fuldt ud. Basistilskud til institutioner, hvis rimelige driftsudgifter ligger over en administrativt fastsat grænse, reduceres derfor alle forholdsmæssigt. Denne grænse er fastsat til 25.000 kr. Den forholdsmæssige reduktion foretages med samme procentsats på alle de ansøgninger, der ligger over grænsen. Procentsatsen for 2008 ligger på 15%.

Overskud fra udligningspuljen udbetales som basistilskud efter § 3, stk. 2. I 2008 er 663.371 kr. overført fra udligningspuljen som overskydende midler til basispuljen. Dette har medført, at det tildelte basistilskud i 2008 dækker alle institutionernes godkendte rimelige driftsudgifter.

Udligningstilskud

Efter § 3c kan der i 2008 ydes udligningstilskud til advokatvagter og retshjælpskontorer, som har modtaget basistilskud, som er enten 10.000 kr. eller 10% lavere end det tilskud, de pågæl-

dende institutioner modtog i 2006. Udligningstilskuddet kan maksimalt udgøre forskellen mellem de godkendte rimelige driftsudgifter efter § 3a og det tilskud, der blev modtaget i 2006. Summen af basistilskud efter reduktion og udligningstilskud kan således ikke overstige de godkendte driftsudgifter. Om anført ovenfor er der i 2008 efter uddeling af udligningstilskud overskydende midler i puljen, der herefter er overført til basispuljen.

Aktivitetstilskud

Udover basistilskuddet kan retshjælpskontorerne søge om aktivitetstilskud. Reglerne om aktivitetstilskud finder ikke anvendelse for advokatvagterne.

Aktivitetstilskuddet beregnes efter § 3b. Efter bestemmelsen lægges der vægt på omfanget af den retshjælp, retshjælpskontoret har ydet det foregående finansår. For så vidt angår rådgivning ud over trin 1, lægges der kun vægt på omfanget af retshjælp omfattet af retshjælp ved advokater på trin 2 og 3, og som er ydet til personer, der opfylder de økonomiske betingelser for retshjælp på trin 2 og 3.

Aktivitetstilskud beregnes på baggrund af oplysningerne i det enkelte retshjælpskontors årsberetning om omfanget af den retshjælp, som kontoret har ydet. På grundlag af de indsendte oplysninger for 2008 er der i alt givet rådgivning i 30.304 henvendelser, der indgår i den samlede beregning af aktivitetstilskud.

Fordelingen

Civilstyrelsen har for at højne gennemsigtigheden af fordelingen af midlerne fra retshjælpspuljen optrykt en oversigt over samtlige bevillinger som bilag til denne beretning.